

Ministerstwo Zdrowia
Departament Zdrowia Publicznego

Warszawa, 26 listopada 2018

ZPP.054.22.2018ZPP.054.22.2018

1

Szanowny Panie,

Odpowiadając na pismo z dnia 16 października 2018 r., które zostało przekazane drogą elektroniczną przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w dniu 15 listopada 2018 r., przekazaną w formie elektronicznej, jako petycja, dotyczące „uchylenia skazania przez sąd do zakładu psychiatrycznego w każdym przypadku”, Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie wskazać należy, że ogólne zasady związane z przyjęciem do szpitala psychiatrycznego reguluje ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o *ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 882). Należy pamiętać, że przyjęcie do szpitala osoby bez jej zgody jest naruszeniem dobra osobistego, jakim jest wolność człowieka i może nastąpić tylko w razie konieczności prawnej i dla dobra stanu zdrowia osoby chorej. Jednocześnie przy wyborze rodzaju i metod postępowania leczniczego bierze się pod uwagę nie tylko cele zdrowotne, ale także interesy oraz inne dobra osobiste osoby z zaburzeniami psychicznymi i dąży do osiągnięcia poprawy stanu zdrowia w sposób najmniej dla tej osoby uciążliwy (art. 12 ww. ustawy).

Departament zauważa, że przyjęcie i leczenie w szpitalu psychiatrycznego osoby chorej psychicznie bez jej zgody może mieć miejsce wg przepisów ww. ustawy w niżej opisanych przypadkach.

Zgodnie z art. 22 ust. 1a w nagłych przypadkach, w szczególności w przypadku braku możliwości uzyskania pomocy lekarskiej przed zgłoszeniem się do szpitala, osoba

z zaburzeniami psychicznymi może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego, za jej pisemną zgodą, bez skierowania. Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie lub osoby upośledzonej umysłowo niezdolnej do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego i leczenia następuje po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. W przypadkach nagłych osoba, o której mowa powyżej, może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego bez wcześniejszego uzyskania zgody sądu opiekuńczego. W takim przypadku lekarz przyjmujący tę osobę ma obowiązek, o ile to możliwe, zasięgnięcia pisemnej opinii innego lekarza, w miarę możliwości psychiatry, albo pisemnej opinii psychologa. Wówczas kierownik szpitala psychiatrycznego zawiadamia niezwłocznie sąd opiekuńczy właściwy ze względu na siedzibę szpitala, w celu uzyskania zgody sądu na pobyt tej osoby w szpitalu. W zawiadomieniu kierownik szpitala psychiatrycznego wskazuje okoliczności uzasadniające przyjęcie.

Osoba chora psychicznie może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego bez zgody tylko wtedy, gdy jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu tej choroby zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, jak również gdy z zachodzą wątpliwości, czy jest ona chora psychicznie a z powodu choroby zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych. O przyjęciu do szpitala osoby, postanawia lekarz wyznaczony do tej czynności po osobistym jej zbadaniu i zasięgnięciu w miarę możliwości opinii drugiego lekarza psychiatry albo psychologa. Lekarz jest obowiązany wyjaśnić choremu przyczyny przyjęcia do szpitala bez zgody i poinformować go o jego prawach. Przyjęcie do szpitala, wymaga zatwierdzenia przez ordynatora (lekarza kierującego oddziałem) w ciągu 48 godzin od chwili przyjęcia. Kierownik szpitala zawiadamia o powyższym sąd opiekuńczy miejsca siedziby szpitala w ciągu 72 godzin od chwili przyjęcia.

Także jeśli dotychczasowe postępowanie osoby wskazuje na to, że nieprzyjęcie jej do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie stanu jej zdrowia psychicznego bądź jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, iż leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę jej stanu zdrowia. O potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby, bez jej zgody, orzeka sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania tej osoby - na wniosek jej małżonka, krewnych w linii prostej, rodzeństwa, jej przedstawiciela ustawowego lub osoby sprawującej nad nią faktyczną opiekę.

Departament informuje, iż Sąd rozpatruje i dokonuje oceny wniosków o konieczności przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym, po zapoznaniu się

z dowodami tj.: opinii jednego lub kilku lekarzy psychiatrów, z charakterystyką zdiagnozowanej jednostki chorobowej, jej przebiegiem, sposobami leczenia u danej osoby oraz prognozami co do skutków zaniechania tego leczenia i uwzględnieniu oceny biegłego z faktami ustalonymi na podstawie innych dowodów przeprowadzonych w sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe, na mocy art. 13 ust 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), zawiadamiam, że przedmiotowa petycja została rozpatrzona negatywnie w zakresie zawartego w niej wniosku.

Dariusz Poznański

zastępca dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/